

مامۇستا جەمال پياۋيىكى تىكۆشەرو رۇشنىرو شۇرشيگىر بوو

مامۇستا جەمال تاهير پياۋيىكى تىكۆشەرو رۇشنىرو چالاک و شۇرشيگىر بوو، ھەموو كات بىرى لە نازادى گەل و رزگار يى نىشتەمان دەكرده، زۇر خۇشەويست بوو لەناو ھەفالىھەكانىدا چونكە خاۋەنى رەۋشتى بەرزو رەفتارى شۇرشيگىر پىرانبوو بۇيە لەناو ھەفالىھەكانىدا زۇر خۇشەويست بوو ، كادريكى ئەۋەندە لىھاتوو بوو. سەركرده يەكى چاۋنەترس بوو، تەنھا ساتىكىش لە خەبات رانەۋەستاۋە، ھەمىشە ھەۋلى رىكخستى پۇلايىن و بىرو باۋەرى داۋە، لە پىناۋى بەدەستەھىنانى نامانجەكانىدا. سەرەتاي يەكتەناسىنمان لەگەل مامۇستا جەمال دەگەرپىتەۋە بۇ شۇرشى ئەيول كە زۇر جار لەگەل شەھىد (ھەمە رەشىد بارىكەيى) سەردانى ئەكرەم لە رىكخراۋى سەيد سادق، ئەو كاتە ئەندامى ناۋچە بوو، بەلام ھەموو كات بىرمان لەۋە دەكردهۋە گىرنگى زياتر بە رىكخستن بىرپىت و لەداھاتوۋدا رىكخستىكى تر ھەبىت، ئەو رىكخستە دەۋلەمەند بىت بەبىرى تازەو پىشكەوتوو كە بتوانرپت نەۋى نوئى و شۇرشيگىر و خاۋەن بىرو باۋەرى تىدا كۆبىرپتەۋە. ھەرچەندە من ھەستەم دەكرە كە شەھىدى نەمر لەگەل رىكخستىك كاردەكات و لەگەل كۆمەلئىك ھەفالى تر، لەگەل كۆمەلە كار دەكەن. زۇر جار نامەى ئەدامى كە بىنپىرم بۇ ھەندىك ھەفالى تر، ۋەك ھەفالى رەفەتى مەلا كە ئەۋكات مەسئولى ناۋچە بوو ئەو نامانە تايبەت بوون بە (شەھىد خالە شىھاب) و ئەو پەيوەندى ۋەكتەناسىنە مەمانەيەكى زۇرى لا دروست كردين، ھەر پاش ھەرەسى شۇرشى ئەيول كە گەرپىنەۋە، پاش ماۋەيەك رىكخستەكانى يەكىتى دروستبوو، لە سالى 1976 لە رىگاي شەھىد جەمالە رەش-دەۋە پەيوەندى بە مەۋە كرا. پاشان چاۋم كەۋت بە مامۇستا جەمال زۇر خۇشەۋىن و كۆبۇنەۋەيەكمان كىرەو زۇر شتەمان باس كرە. ۋتى ئاۋاتمان ھاتۋتە دى و ئەو رىكخستەى بىرمان لىدەكردهۋە ئىستا كاردەكات و رىكخستى كۆمەلەيەۋ بەناۋى يەكىتپىيەۋە كاردەكەين ۋە ئىتر لەۋكاتەۋە پەيوەندىم بە ھەفالى سەركرە مامۇستا جەمال تاهير-دەۋە ھەبۇۋە ۋە مانگى جارپىك يان دوۋجار، دەبوايە چاۋم پىبەكەوتايە و زۇر جار لەمالى كاك كەمالى براى و كاتى ۋابوو لە گازىنۇيەك بوۋلە زۇر ئوتىل ھەسىب سالىج-دا، چونكە ئەۋى كەنار بوو لەۋى دائەنىشتىن و بەرنامەى كاردەكانى خۇمانمان دائەناۋ تەۋجىھاتى دەداينى و زۇر ھانى دەدام بۇ كاركرەن و بۇ ئەۋى زياتر بچمە ناۋ جەماۋەرو پەيوەندى بەخەلگەۋە بكەين. زۇر جار لەگەل مامۇستا عوسمان كانى پانكەيى بەيەكەۋە كاردەكانمان دەكرە كە ھەردوۋەكمان پەيوەندىمان بە ھەفالى سەركرە مامۇستا جەمال تاهير-دەۋە ھەبۇۋە.. لەۋكاتانەدا و سالى 1976 كاك(مەلا بەختيار) لەناۋ شارى سلىمانى بوو ئەۋىشم دەناسى و پەيوەندىم پىۋەى ھەبۇۋە.. تا كۇتايى سالى 1976 ئەو چوۋە دەروە، ئىتر لەۋكاتەۋە من لە كۆمىتەى ناۋچەى ھەلەبجەى يەكىتى بووم، لەگەل چەند ھەفالىكى تر كارماندەكرە ۋگەشەمان بە كاردەكانى خۇمان دەدا، لەزۇر سەرپەرشتى مامۇستا جەمال تاهيردا، ھەتا ۋردە ۋردە دروست بوۋىن و مەفرەزە سەرەتايەكان دروست بوون و چەند جارپىكىش چاۋم كەۋت بە بەرپىز كاك مەمەدى حاجى مەحمود و زۇر قسەۋ باسماندەكرە و چەند رىكخراۋىكى تر ھەبۇۋە، ۋەك رىكخراۋى سىروان و لىزەنى جوۋتياران، ئەو لىزەنىە لەمەسئولى كۆمىتەى ناۋچەكان دانرابوو و مامۇستا جەمال تاهير سەرپەرشتى دەكرەو رىنمايى دەكردين. ھەتا لە سالى 1979 گىرا لەلايەن رۇمەۋە. ھەرچەندە رۇمەۋ ھەموو ئامپىرە پىشكەۋتەۋەكانى بەكارھىنا لەگەل ئەم تىكۆشەرەدا، بەلام ئامپىرەكان لە جەستەى ماندوۋىدا ھىچ سوۋدىان لىۋەرنەگرت، ھەتا رۇزلىك نامەيەكى بچوۋكى لە زىندانەۋە نارەبۇو بۇ ھەفالىھەكانى كە دەلئىت ھەتا ئىستا دوزمىن ھىچ سوۋدىكى لىۋەرنەگرتوم ھىچ ئىعتىرافىكم نىيە، كارى خۇتان بكەن و ھىچ مەترسن ۋەۋە نامەيەى شەھىد

مامۇستا جەمال تاھىريان دابەزاند بۇ رېڭخستەنەكان. ئەۋەدى بىرم مابىت تەنھا ئەۋ كورتەيە بوو.. لە كۆتايدا سلاو دەنىرم بۇ گيانى پاكى شەھىد مامۇستا جەمال تاھىرو تېكۆشەرانى رۇژانى سەختى كوردايەتى. عەبدولخالق ھەورامى

ھەموو بزووتنەۋەيەكى نىشتەمانىيە شۇرەشگىرپى تېكۆشەرى ۋەكو مامۇستا جەمالى دەۋىت

ھەموو بزووتنەۋەيەكى نىشتەمانى ۋ شۇرەشگىرپى بەرۆلەۋ تېكۆشەرو لاۋەخوین گەرمەكانى دېتەكايەۋە، دروست دەبىت. گومان لەۋەشدا نىيە بزووتنەۋەدى كوردىش، لە رېڭخراۋى قوتابيان ۋ لاۋانەۋە سەرچاۋى گرتوۋە رۇژ لەدۋاى رۇژىش زياتر مەشخەلى شۇرەش ۋ خەبات كۆپەى سەندوۋە، لەۋ رېگەيەشدا بە ھەزارەھا لاۋى خوین گەرم بەھەموو تۋاناۋ وزەيەكى لەرادەبەدەرۋە بەشدارىيانكرد.

لەسەرەتاي شۇرەش نويى گەلەكەشماندا، لەنيۋان ئەۋ ھەموو لاۋە قارەمانەدا، بەدەرکەوتنى تيشكى خۇر شەھىد مامۇستا جەمال تاھىر دەرکەوت لەگەل گەيشتنى بەتەمەنى جوانى ۋ لاۋىتتەيەۋە پەرشنگى خەباتى ھاۋىشتە نيوكارۋانى كوردايەتى ۋ دۇى داگىرکەران ۋ دوزمانى كورد جەنگا.

كە بەرپاستى يەكك بوو لەۋلاۋانەى كە ھەر زوو لەبۋارى قارەمانىتى ۋ دلپىدا ھاتە مەيدانى خەبات ۋ بەجۇش ۋ خۇشەۋە دەستى بەچالاكايەكانى كرد...

لەيەكك لە رۇژەكانى مانگى شۋباتى 1962دا، لە گردى جۇگە بۇ يەكەم جار شەھىد جەمال م بىنى ۋ كۆبۋونەۋەى پى كرىن كەمن ۋ كاك سەردار عەبدولكەرىم ۋ بېستون ھەمە ئەمىن ۋ شەھىد ياسىن مەمەد كە ناسراۋبوو بە ياسىنە رەش كە ئەۋىش يەككبوو لەقارەمانەكانى بەندىخانە، بەداخەۋە لەگەل چەند ھاۋرپىيەكى تىدا، لەسېدارەدران، بەشدارىي ئەۋ كۆبۋونەۋەيەمانكرد.

ئەۋكاتە كە من لە سالى 1979دا، لەگەل ھەفال سەلامى مەلا عەبدول رحماندا دەستگىر كراين ۋ پاشان برديانينە بەندىخانەى ئەبو غرىب، دۋاى ماۋەيەك مامۇستا جەمال بەبى ترس دوچار ھاتە بەندىخانەى ئەبو غرىب ۋ سەردانى كرىن. باسى كوردستان ۋ چالاكىي رېڭخستەنەكانى بۇ دەكردين، بەقسەخۇشەكانى ۋرەى پى بەخشىنەۋە. ئەۋەدى دەمەۋىت نامازەى پى بدم لەم بېرەۋەرييەدا، ئەۋەشە كە شەھىد جەمال جگە لەۋەدى كە مرۇفئىكى رۇچ شىرىن ۋ ھېمىن بوو، پياۋىكى بەۋەفاۋ بەئەمەك بوو، زۇر كۆمەلايەتى بوو كېشەكانى زوۋچارەسەر دەكرد خۇشەۋىستى ھەموان بوو.. ديارە ئەۋ سەردەمەى شەھىدى سەركردە خەباتى تىادا دەكرد رۇژگارپىكى سەخت ۋ زۇر مەترسى دار بوو.

جگە لەۋە كە خۇشى لە ئاستى سەركردايەتىدا بوو، بەلام زۇر بوۋپرانەۋ قارەمانانە بى خۇ بواردن ۋ خۇبەزل زانىن زۇربەى كارو چالاكايەكانى رېڭخستنى گرتبوۋە ئەستۋى خۇيى ۋ لەناۋجەرگەى دوزمان ۋ شاردا چالاكايەكانى ئەنجام دەدا...

ئەۋكارانەشى كە ھاۋرپىكانى پىيان دەسپارد بەزوۋىي راي دەپرانەد، ھەر خۇشى بە وريايى ۋ ناگايى زۇرە بە ۋرەۋ بىرو باۋەرپىكى بەرزەۋە، سەرىپەرشتى دەكردن.. ۋەكو چۇن شىرى دايك پىۋىستە بۇ كۆرپەكەى، ئاۋاش مامۇستا جەمال پىۋىست ۋ بېرپەرى پىشتى شۇرەش بوو لەرېڭخستن ۋ پەرەسەندنى كۆپەى جۇشدانى رېڭخستەنەكان... ئەۋەدى

جىي سەرنجە لەو قارمانەدا، چەندىن جار لە نيوەرواندا كۆبۈنەوئەى سازدەكرد چونكە خەلكى ئەو كاتەنە بۇ پشۈودان و نووستن و دەچوونە مائەوہ... زۇرجار لە وتە بەنرخەكانىدا دەيووت دوژمنەكانى ئىمە ھەرچەندە پەرچەك و نۆكەرى زلەيزەكانن، بەلام ترسنۆك و گەندەنن، رۇژيكيش دىت ھەر سەردەكەوين بە سەرياندا. بەراستى ئىمە بەم نووسىنانە ناتوانىن ھەقى تەواو بدەينە شەھىدىكى وەك مامۇستا جەمال، تەنھا ئەوہ نەبىت لە يادەوہرىيەكان و خەباتىدا تۇماريكي بايەخدار بۇ ميژووى گەلەكەمان بنووسىنەوہ كە ئەوہش ئەركى سەرشانمانە دەبىت بە دلسۆزيەوہ جىيەجىي بىكەين.

ھەرچەندە شەھىد مامۇستا جەمال بۇخووى سامانىكى گەورەو دەولەمەندبوو، لەخەباتى مىللەتەكەمان و پىويستى بەشاهىدى كەس نىيە بۇى بدات.

شەھىد، سەركردەيەكى ھەلگەوتوى مەيدانى كوردايەتە. شەھىد قارمانى زىندانى فاشستەكان بوو، دژى رۇيى بەسو و دكتاتورىيەتى سەدام بوو، بەگژ ھەموو زولم و ستەمكارىيەكانىدا دەچووہوہ... شەھىد تىروانىيىكى پەر لەھەست و سۆزى ھەبوو كە بە چاوەكانى دەپروانىيە كەسيك... ھەست و سۆزىكى زۆرى لاي ئەو كەسە جىدەھىشت كە بەجۇرپك كە مرؤف ھەستى بەدلتىيى و وەبەرزى دەكرد. لەسەردەمى شۆرشى نويدا، زۇرجار مامۇستا جەمال كە لەناوشاردا وەك ھاووپىيەكى دلسۆز دەبىنى، وا ھەستەم دەكرد سلىمانى ئازاد كراوہو ھىچ سىخووپو نۆكەرانى رۇيى تىدا نىيە... عەشقى نىشتمانىش ئەوہندەى تر خولىيى بەگژدا چوونەوہى دەزگاداپلۆسىنەرەكانى سەدامى دەكرد.

ديارە مىللەتى كورد بە دريژيى ميژوويى كەلەپياوى وەك شەھىد مامۇستا جەمالى لى نەبەراوہ... كە لەشۆرشى نوپى گەلەكەشماندا بەسەدان نموونەى وەك ئەو سەركردەيە خزمەتى نىشتمانەكەيانكردو لە ھەموو ئاستەكانى خەباتدا، بەرپرسىيارىتتى خويان بەرامبەر خاك و گەلەكەيان بە ئەمانەتەوہ بەجى ھىناوہو زۆربەى شەھىدەكانىشى سەركردەن، خويان كرده قووربانى مافەكانى كورد.

شۆرشى نويمان كە بەرەبەرايەتى يەكيتى نىشتمانى كوردستان بوو سەدان سەركردەى وەك شەھىدى قارمان مامۇستا جەمال و بەھەزاران پيشمەرگەى قارمان و پشتگىرى كۆمەلانى خەلكى كوردستان دەچوو بەرپوہو كە شەھىد مامۇستا جەمالىش توانى سەدان پيشمەرگەى دلير بىكاتە سەركردەو كادر بۇ رووبەروو بوونەوہى ئەو رۇژگارە سەختانەى مىللەتەكەمان.. يەكيتيش خووى لەخويدا بوركانى گرپوتولە بوو، بۇ داگىرەران و رۇيى سەدام.

لەكۆتايى نووسىنەكەمدا كە دواى (20) سال بەسەر تىپەرپوونى شەھىد مامۇستا جەمالدا تەنھا سەرى ريزو نەوازش لەناست گيانى پاكيدا دادەنەووينىن و چەپكە گولى رازاوش دەخەينە سەرمەزارى پىرۆزى و دەستى ريزيش بۇ بنەمالە تىكۆشەرەكەيان، وەفاو بەلئين تازە دەكەينەوہ كە دريژرە پىدەرىي رىبازەكەيان بين و نەوہ بەنەوہش بانگى نەمىرى ئەو شەھىدە قارمانانەو خەباتيان بدەينە گوپى ھەموو كوردىكى دلسۆزو لەميژووشدا بۇ ھەتاھەتايى بىنييتەوہ.

عەلى مامە